

Aktiviteter 1. halvår 2013:

En gruppe frivillige arbejder året rundt i haven hver torsdag formiddag fra kl. 9:00.

Arbejdsweekender:

16. og 17. marts

13. og 14. april

4. og 5. maj

25. og 26. maj

29. og 30. juni

Alle dage mødetid fra kl. 9:00

25. maj kl. 10 – 16

FORÅRSFEST FOR ALLE I SAMARBEJDE MED ANDRE FORENINGER I SÆBY

29. juni SOMMERFEST FOR AKTIVE

Rundvisninger v/ Joan Christensen

9/7, 16/7, 23/7, 30/7, 6/9

Start kl. 14.00 ved indgang til det hvide hus

Bestyrelsen:

Formand:

Birthe Andersen. Kornblomstvej 28, 9300 Sæby.

Tlf. 98 46 74 14 Email: kornblomst@turbopost.dk

Næstformand:

Jan Hermansson, Hørbylundvej 63, 9300 Sæby.

Tlf. 98 46 62 74 Email: rosalina@dlgpost.dk

Kasserer:

Benny Sørensen. Louis Nielsensvej 17. 9300 Sæby.

Tlf. 98 46 17 40 Email: bebs@turbopost.dk

Sekretær:

Lisbeth Hultfeldt, Jernbanealle 8, 9300 Sæby

Tlf. 98 46 45 97 Email: hultfeldt@mail.dk

Bestyrelsesmedlem:

Hans Jørgen Nygaard. Skævevej 86, 9352 Dybvad.

Tlf. 98 86 45 09 Email: hjnygaard@nordfiber.dk

Æblebladet.

Sæby. 05/03-2013

Nr.10

Kære Venner

Torsdag d. 14. februar var der generalforsamling i Manegen i Sæby.

Før generalforsamlingen fortalte Villy Mougard om et nyt bogprojekt "Paradisæbletræerne i Nellemanns Have" som han skal skrive om. Projektet skal udbrede kendskabet til den store plantegenetiske samling af paradisæbler i Nellemanns Have. Som en del af projektet skal ca. hundrede af paradistræerne i løbet af de næste 2 år indgå i en fødevareafprøvning med beskrivelse for egnethed i husholdningen.

Denne del kaldes **SMAGEN AF NELLEMANN'S HAVE**.

Projektet er støttet af EU og Fødevareministeriets landdistriksmidler til bevaring af plantegenetiske ressourcer. Arbejdet skal samles i en bog om paradisæbler og deres anvendelse i husholdningen, som prydblant og bestøver. Bogen udgives ved forårsfesten i 2015 og bliver udleveret gratis til alle medlemmer af Nellemanns Haves Venner.

Villy Mougård indledte med at fortælle om en række plantegenetiske projekter, han siden 2006 har foretaget for fødevarerministeriet, med indsamling og beskrivelse af alle mulige tilgængelige danske frugt og bærarter, som det har været muligt at opspore indtil for ca. 200 år siden.

I samarbejde med landbohøjskolens pomet i Tåstrup, er det indsamlede plantemateriale udplantet i Tåstrup og på Blomstergården ved Viborg for at sikre bevaring for eftertiden. Arbejdet har ført til en række foldere og bøger med uvurderlig beskrivelse og viden om nutidens og datidens frugter og bær.

SMAGEN AF NELLEMANNS HAVE.

I det kommende bogprojekt, er der brug for hjælp fra lokale personer, som har lyst og interesse i at deltage i de næste 2 års forsøg med afprøvning af forskellige paradisæblesorter fra Nellemanns have og beskrivelse af deres egnethed til anvendelse i husholdningen.

Før projektet går i gang, sættes der tydelige etiketter på de træer, hvor frugten indgår i forsøget. Villy Mougård udvælger en række paradisæblesorter, som skal afprøves for egnethed til gelé, marmelade, helsyltede eller råsyltede æbler, som kryddersnaps, sukkerglaserede æbler og beskrivelse af friske æbler. Deltagerne vælger selv, hvilket forsøg de har lyst eller interesse til at medvirke i. Til hver afprøvning følger en standardopskrift og skema til udfyldelse af fremgangsmåde. Det er vigtigt at følge opskriften nøje. Hvis der afviges, skal dette noteres på skemaet.

I hvert tilfælde benyttes kun den ene sort, som er udpeget til formålet. Der må ikke blandes med andre sorter. Produkterne må heller ikke blandes med andre bær. Samme sort kan efter Villys anvisning bruges til forskellige afprøvninger f. eks. både til kryddersnaps og gelé. Til afprøvning af kryddersnaps bruges samme snaps og sødemiddel. Det blev bestemt at bruge Klar Brøndum snaps og almindeligt hvidt sukker, hvis sødemiddel tilsættes. Alle materialer betales af projektet. Der udleveres standardopskrifter, skemaer til notater, emballage som glas i forskellig størrelse, sukker, snaps og hvad der ellers skal bruges.

Hvis nogle allerede har erfaringer, gode eller dårlige med fremstilling af produkter med paradisæbler, vil vi gerne vide det. Deltagerne opfordres desuden til at bidrage med erfaringer og opskrifter til andre tilberedelser, hvor paradisæbler indgår. Det kan være forskellige madretter eller andet. I det tilfælde er det også vigtigt at vide, hvilken æblesort der er brugt og beskrivelse af den nøjagtige opskrift og fremgangsmåde.

Opgaven er bundet af seriøs medvirken i de næste 2 år. Det kræver, at man følger sit udvalgte træ nøje, især i tiden op til rette høsttidspunkt.

Hvis du ønsker at medvirke i projektet, kan du allerede nu tilmelde dig ved henvendelse til formanden for Nellemanns Haves Venner:

Birthe Andersen, Kornblomstvej 28, 9300 Sæby.

Mailadresse: kornblomst@turbopost.dk

Tlf. 98 46 74 14 – 30 11 12 62.

Materialer til forsøgene udleveres fra 15. august.

Der drænes i haven

UDDRAG FRA BESTYRELSENS BERETNING FOR 2012

Det har været et meget aktivt år for bestyrelsen og de aktive i haven. Bestyrelsen har afholdt 8 møder i årets løb, derudover har vi deltaget i planlægningsmøder omkring forårsfesten sammen med andre foreninger i Sæby og været repræsenteret i forskellige arbejdsgrupper i forbindelse med afviklingen af forårsfesten. Bestyrelsesmedlemmerne og to repræsentanter fra de aktive har også på forskellig vis i årets løb deltaget i møder med Nic. Nellemanns Fondsbestyrelse. Her arbejdes der fortsat med udviklingsprojektet for Nellemanns Have. Frederikshavn Kommune bevilgede på deres byrådsmøde d. 21. nov. et rente og afdragsfrit lån på 1 million i 5 år til dette projekt. Den endelige ansøgning til Real Dania blev afsendt i sidste uge.

Der har også været arbejdet kraftigt på udgivelsen af bogen "Paradisæbletræerne i Nellemanns Have". Takket være Villy Mougårds kendskab til NaturErhvervsstyrelsen, kom det hele i hus, så 2013 bliver på alle måder et spændende år med måske 2 projekter løbende.

Bestyrelsesmedlemmer har også deltaget i opsætning af en udstilling om Nellemanns Have på Borgertorvet i Frederikshavn Rådhus i samarbejde med Frederikshavn Stadsarkiv i september og oktober måned. Det bærende i denne udstilling var Christine Jennys flotte tegninger fra Nellemanns Have. Christine Jenny, der er fra Zurich, har været i haven flere gange og har tegnet partier fra haven. Alle disse tegninger har hun nu foræret vennerne.

Fra udstillingen på Borgertorvet i Frederikshavn Rådhus
Et par af Christina Jennys flotte tegninger

Lørdag d. 8. september deltog Vennerne i Æblets dag på Torvet med en stand med foldere, opskrifter og demonstration af, hvad paradisæblerne kan bruges til. Desuden var der salg af vores honning. I foråret fik vi nye beboere i haven. To lokale biavlere har hver 2 bistader stående tæt på skrænten. Vi kunne midt i juli måned præsentere vores første FORÅRSHONNING og i september måned kom vores SENSOMMERHONNING. Den kan købes hos Spar Torvet, Torvets Kaffe og Chokolade, Madam Smed og Hørby Bageri. Når folk køber denne honning, støtter de samtidig vores arbejde i Nellemanns Have. På sigt vil vi nok forøge at få flere forretninger til at sælge vores honning. Honningen kan også købes direkte hos Vennerne.

Vi fik lavet containerplads tæt på Kernehuset i juni måned, så vi nu er med i AVØ's affaldstømning. Det fungerer godt. Skraldemændene mente, at det var den flotteste containerplads i hele kommunen. Den kunne mange godt efterligne, sagde de.

Vennerne har her i efteråret fået genplantet 82 paradisæbletræer i haven, takket være økonomisk tilskud fra Roblon Fonden. Ved et Plant et træ arrangement d. 21. oktober havde vi inviteret alle til at komme i haven og plante sit eget træ og få sit navn sat derpå. Det blev en dejlig dag med mange gæster. Der er stadig gang i salg af træer, mange synes, det er spændende med deres eget træ. Har du eller dine børn og børnebørn ikke fået jeres eget træ, er det stadig muligt. Det koster 200 kr. pr træ.

En omfattende gps-registrering af æbletræerne i Nellemanns Have er næsten færdig. De sidste nyplantede træer mangler, men de kommer med her til foråret. Vi håber, vi kan få lavet et samlet oversigtskort over alle paradisæbletræerne i haven. Alle træerne har fået nye nummerskilte, små runde metalskilte, som vi fik sponsoreret af Skiold.

Vi vil gerne lave havekurser for Vennerne. Det har vi glæde af både i Nellemanns Have og i vores egne private haver. Vi har haft stor hjælp af Bjarne Jørgensen fra Frederikshavn Kommune. Han har givet os mange gode råd i årets løb, vi har også set ham som instruktør. Den 29. marts havde vi et kursus i beskæring af roser og Den 23. august havde vi et okuleringskursus ved Bjarne Jørgensen. Det var meget spændende. Nu venter vi på resultatet for at se, om der udvikler sig nye roser.

Vi har de sidste par år haft et voldsomt angreb af larver i vores paradisæbletræer. Vi har haft kontakt til flere fagfolk og fået gode råd. Det ser ud til, at jo mere vi har ryddet op og fjernet affaldsgrene, jo større angreb. Derfor arbejder vi nu på, at der bliver plads til, at nyttydyrene har trivselspladser i haven. Etablering af rishegn er ved at komme godt i gang. Andre tiltag vil komme i løbet af året.

Vi indkøbte sidste år mange fuglekasser, som nu er sat op rundt i haven for at tiltrække mejser.

Vi har haft mange planer om skiltning på eller ved alle vores paradistræer. Vi har haft forskellige tilbud hjemme af flotte rustfrie skilte, men vi må erkende, at vi ikke har pengene til denne løsning. Resultatet er blevet nye trykte skilte fra Lyngs Bogtrykkeri, som skulle være mere holdbare overfor sol, vind og regn.

Tilskuddet fra Frederikshavn Kommune var i 2012 på 100.000 kr. Beløbet blev momsopsummeret til 108.695 kr. Vi har lige modtaget tilskud for 2013, samme beløb som sidste år 108.695 kr.

Vi vil gerne takke alle vores sponsorer og samarbejdspartnere, som har gjort det muligt for os at afholde forskellige arrangementer i haven samt hjulpet os økonomisk med sponsorstøtte eller et godt tilbud, som vi siger. Bestyrelsen vil gerne takke alle de aktive i haven for det kæmpestore arbejde, der bliver udført på mange forskellige fronter. Haven ser altid velplejet ud.

Det er medvirkende til, at haven er blevet en turistattraktion med rigtig mange besøgende. Arbejdet bliver rost af mange og er med til at gøre Nellemanns Have til en vidunderlig plet på Danmarkskortet.

Sæbynitter i alle aldre har også fundet Nellemanns Have nu. Der kommer dagplejemødre med børn, børnehalebørn, SFObørn, skoleklasser, motionister, pensionister. Der afholdes familiefester, børnefødselsdage osv. Nellemanns Have er blevet et dejligt samlingssted, men også et sted, hvor du kan finde ro og fred, hvis det er det, du ønsker.

Til slut vil vi gerne komme med en opfordring til, at endnu flere føler et ansvar for, at haven bliver bevaret, også arbejdsmæssigt. Vi kan alle give en hånd med på en eller anden måde, der er rigtig mange forskellige opgaver, der skal løses.

Der er en sætning, der lyder sådan:
DU SKAL YDE, FOR AT DU SENERE KAN NYDE.
Der er ingenting, der kommer af sig selv.

Tak til alle for 2012.

Hængebøg-trolden venter på solen og foråret

Endnu er det kun sparsomt, hvad man kan berette om en dejlig have. Men en rundtur i Nellemanns Have i Sæby kan sætte tankerne i sving – som her, hvor et besøg har afstedkommet en fabulere om sol og forår – og livet, der venter i mulden.

Sådan stod der at læse i Vendsyssel Tidende påskedag, 9. april 1967 – længe før nogen kunne se, hvad der var hvad i den gamle have. I hvert fald længe før avisens udsendte, journalisteven Merethe Tølbøll, så meget som kunne ane det. Faktisk havde hun knap nok nogensinde set en have, opvokset som hun var på en tredjesal i Frederikshavn.

Men avisen skulle jo på gaden! Hun måtte digte - og her er et lille uddrag:

Den sprælske trold, som har sit hjem i hængebøgen midt på græsplænen, hvisker forårskåde ord til de små, lysegrønne alfer i jorden nedenunder. De er endnu for sky over for alt det fremmede i den skarpe forårskulde, og de lader sig ikke lokke til at kaste sløret og vise deres små, nikkende tulpanhoveder. Solen skinner, men endnu venter de. Deres forfædre har fortalt dem, at Solen er en drillepind, og at han er utro i sine strejfende kærtegn.

Hængebøg-trolden ser trist og forkrøblet ud, men han venter på en bedre lejlighed til at folde sig ud og kaste lange, dejlige skygger. (...) Han er en lurendrejer, og årene i hans sammenknebne ansigt er ubestemmelige. Han er af ædel slægt, men han viser det ikke til nogen på denne tid. Han venter.

Rundt omkring står paradisæblerne vagt. Også de venter. Stille og ubemærkede rækker de armene op mod Solen. De ser ens ud, som de står i lange geledder og

danner hegn omkring små, nøgne stenfigurer.(...) Mere end hundrede af forskellige slags er de, men ingen får det at vide. De venter med at afsløre deres identitet.

Mest sky af alle de forunderlige ventende sjæle i haven er den skønne japanerinde, der skutter sig bag huset.(...) Endnu ligner hun et almindeligt pæretræ, men hun kender bedre dage. Som silkebøden i H. C. Andersens eventyr er hun af fin familie. (...)

Mennesker, som har været på besøg i det mægtige planterige, ser bedrøvede ud, når de ser de mange krogede grene og afskårne stubbe. De beklager træerne, at de har mistet deres blade. (...)

En smule realisme er der dog i det gamle vintereventyr – om Jens Peter Larsen, der dengang passede Nellemanns Have. Han er solkongens kronprins, som ved, hvad der skal til:

Et stort tæppe af kunstgødning har han spredt ud over havens beboere, at ingen må lide nød. Og med sine redskaber og sin fynske tålmodighed pusler han hver dag om dem for at forberede dem til sommerens mange gæster, som fra alle egne strømmer til for at se det spændende og smukke rige ved skoven i Sæby....

KONTINGENT 2013

Nu er det tid for indbetaling af kontingent for 2013. Af hensyn til vores kasserer vil vi gerne opfordre jer til at indbetale inden udgang af april.

RENGØRING PÅ OFFENTLIG TOILET I HAVEN

Vores trofaste Inger, der passer det offentlige toilet i haven, har spurgt, om vi kunne finde en afløser, der kunne tænke sig at hjælpe hende med dette arbejde.

Sidder du og tænker, den tjans vil jeg gerne påtage mig, hører vi meget gerne fra dig. Måske er der flere, der byder ind, så bliver opgaven overkommelig for alle. Det betyder så meget for haven, at vores toilet er rent og pænt.

ER DU INTERESSERET

Ring til Birthe Andersen 98467414 eller 30111262

VI MANGLER DIG I HAVEN

Vi har **altid** brug for friske nye kræfter til arbejdet i haven. Vi har en del malearbejde, der skal i gang, når vejret tillader det, så måske var det noget for dig. Vi glæder vi os til at se/høre fra dig. Mød op torsdag formiddag, hvor vennerne er i gang og få en snak om, hvad du kan byde ind med.

HJEMMESIDEN:

www.nellemanns-have.dk/venner

bliver jævnligt opdateret med nyheder og billeder fra aktiviteter i haven